

KNIHA, KTEROU BYSTE MĀŠLI ĀĀ•ST

ĀšterĀ½, 14 bĀ™ezen 2017

ĀĀlovĀk nemĀĀ¾e znĀt všechno. Ani všechny. Tedy myslĀm slavnĀ rodĀky, kteĀ™mĀ se tak Āi nĀjak zaslouĀ proslavili. Ale pĀ™edstava, Ā¾e u nĀs je to jen samĀ nedouk, nevzdĀlanec, buran a podobnĀ, jak to do nĀs hustĀ uĀ¾ od dob Henleina, pĀ™es Stalinovy soudruhy aĀ¾ po Ā™iĀoleznĀ „eurohujery“, je nesmysl.

MnozĀ ĀtenĀ™mi mne vyzĀvali, abych napsal o našich krajanech, kteĀ™mĀ nĀco velkĀho dokĀzali. MomentĀlnĀ pracuji na jinĀch vĀcech, ale jen bych hodil pro zvĀdavce, hledajĀcĀ na internetu, pĀr zajĀmavĀch jmen. TĀ™eba takovĀ Juscelino Kubitschek de Oliveira, brazilskĀ president od 1956 do roku 1961. PĀ™ijmenĀ Kubitschek zĀskal od svĀ matky, jejíĀ¾ dĀdeĀ•ek Nepomuk Kubitschek se narodil v jiĀ¾nĀch ĀĀechĀch. Nechal postavit novĀ hlavní mĀsto BrasĀlii a hlavnĀ za jeho vlĀdy byla dokonĀena v BrazĀlii hlavní silniĀnĀ sĀ. ObĀvĀm se, Ā¾e kdyby Āil dnes v ĀĀesku, nepostavilo- neopravilo by se ĀĀdnĀ mĀsto a nevybudovaly by se poĀ™ĀdnĀ poĀ™ĀdnĀ dĀlnice. Nebo co tĀ™eba architekt a stavitel Jan Letzel, kterĀ v HirošimĀ postavil modernĀ „PrĀmyslovĀ palĀc“, kterĀ pĀ™eĀil jako jedĀnĀ budova v centru mĀsta vĀ atomovĀ bomby. A z dnešnĀ doby napĀ™Āklad architektka Eva Le Peutrec, kterĀ postavila milionovĀ mĀsto v ĀĀi. Architektura musĀ bĀt v prvĀ Ā™adĀ o pokoĀ™e. V ĀĀinĀ navrhla celkem 24 mrakodrapĀ, prvĀ z nich naprojektovala, kdyĀ 29 let. Od tĀ doby stojĀ za nĀvrhy nejenom vĀkovĀch budov, ale i hotelovĀch komplexĀ, multifunkĀnĀch center a kancelĀ™skĀch budov. Doslova na zelenĀ louce navrhla mĀsto, kterĀ mĀ milion obyvatel. ĀeĀ je o rodĀce z HoĀ™ic, kterĀ v ĀĀinskĀ šanghaji pracuje šest let. NynĀ navrhuje i v NovĀ Kaledonii, kde Āije se svĀm manĀ¾em.

Yuhan Planning - Foto: Unitown Design INC
vybudoval luxusnĀ hotel na MaledivĀch:

KdyĀ uĀ¾ jsme u architektury, co takhle architekt Petr KolĀ™, kterĀ na

TakĀ egyptologie je plnĀ velikĀch jmen od BedĀ™icha HroznĀho (1879 – 1952), kterĀ sice nerozluštil klĀnovĀ pĀsmo, jak se tvrdĀ, ale v roce 1917 publikoval prvĀ gramatiku chetitštiny se struĀnĀm slovnĀkem. HroznĀ tedy nebyl „luštitelem chetitšpĀsmĀ“, ale tĀm, kdo tento jazyk v klĀnopsnĀch textech rozpoznal a rozklĀoval. ZpĀsob luštĀnĀ byl na tehdejkĀ dobu fenomenĀlnĀ a inovativnĀ – v „luštĀnĀ“ neznĀmĀho jazyka postupoval podle podobnostĀ v gramatice, a podle gramatickĀch tvarĀ pak rozlouskl celou strukturu chetitšjazyka. Ani byznys, pĀ™estoĀ¾e technika a obchod z malĀho stĀtu jdou dĀlat zatracenĀ tĀĀko (o tom nĀ existujĀ zde pĀni BaĀovĀ, hlavnĀ pomlouvanĀ a zatracovanĀ Jan AntonĀn BaĀa. V roce 1939 odešel do exilu a usadil se v BrazĀlii. Podle vzoru vĀstavby modernĀho ZlĀna nechal v BrazĀlii postavit mĀsta Batatuba, Indiana SP, Mariapolis, Bataguassu a BatayporĀ. V roce 1957 byl dokonce navrĀen na Nobelovu cenu za mĀr, nominaci však pokornĀ odmĀtl ve prospĀch kandidĀta z BrazĀlie. JednĀm z nejvĀtšich dĀl Jana AntonĀna Bati je most pĀ™es Ā™eku ParanĀ, spojuje brazilskĀ stĀty Mato Grosso a SĀo Paulo.

Mohl bych pokraĀovat dĀle. Ale vĀte co? ZaĀnĀte si ĀĀst sami. Narazil jsem na knĀku „VĀdci, vynĀlezci a podnikatelĀ v ĀeskĀch zemĀch“ a v nĀ jsem našel vybranĀch pĀt osob. O Janu Markovi MarkĀ, vĀdci, kteĀ 17. stoletĀ, jsme se ve škole ani neuĀili a jak jsem koukal, dĀti se o nĀm neuĀi ani dnes. Āe by to bylo tĀm, Ā¾e byl oficielnĀ „doba temna“, a tak tady ũ™ednĀ – školsky - nesmĀl bĀt nĀkdo vzdĀlanĀ a moudrĀ a to se podivĀte, aĀ¾ najdete v knĀce vĀci, kterĀ jsme se o lapaĀi bleskĀ VĀclavu Prokopu Divišovi ve škole ani my neuĀili. A to pĀ™itom byl a je Diviš v uĀebnicĀch uĀ¾ dĀvno jaksi kĀdrovĀ „provĀĀ™enĀ“, i k byl katolickĀ knĀz. To se ovšem takĀk tiše zamĀovalo. Je tam plno informacĀ o bratracĀch VeverkovĀ o nichĀ¾ jsme se uĀili ve škole, ale oni toho umĀli a udĀlali daleko vĀce, o Janu Pernerovi, muĀi budujĀcĀmu v Rakousku-Uhersku Āeleznice. NĀkoho takovĀho bychom dnes potĀ™ebovali a taky alespoĀ podobnĀ inteligentnĀ vlĀdu „Ā™iše“, i kdyĀ ani on to nemĀl lehkĀ. A je tam mĀj oblĀbenec Josef Ressel, jak jej znĀme ze školy, vynĀlezce lodnĀho šroubu, coĀ¾ je ovšem informace typicky uĀebnicovĀ struĀnĀ a dĀky tomu aĀ¾ tĀmĀ™ blbĀ. ProĀ? No protoĀ¾e Josef Ressel mĀ na kontĀ tyto vynĀlezy: 1821 – pneumatickĀ listovnĀ pošta

1823 – novĀ typ buzoly neovlivnitelnĀ magnetickĀm polem

1824 - mechanismus divadelnĀho jevištĀ

1826 - lisovacĀ vĀlcovĀ stroj k vĀrobĀ kovovĀho zboĀi + lodnĀ mechanismus k jĀzdĀ proti proudu silou proudu Āi parnĀho stroje

1827 - lodnĀ (takĀ nĀkdy uvĀdĀn jako nekoneĀnĀ) šroub pro pohon lodĀ + šroubovĀ lis na vĀno, olej apod. + parnĀ mlĀn s dutĀmi kovovĀmi vĀlci na mletĀ obilĀ + mechanismus vyuĀĀivajĀcĀ vodnĀ silu (i na velkĀ vzdĀlenosti), kterĀ potĀ napĀjĀ dalšĀ stroje

1828 - pĀ™Āstroj k vyluhovĀnĀ barviv a tĀ™islovin z rostlinnĀch lĀtek a k pĀ™emĀnĀ tĀchto barviv a tĀ™islovin na lĀtky tuhe hydraulickĀ parnĀ stroj s pouĀĀitĀm vody, rtuti a parnĀho stroje

1829 - kuliĀkovĀ loĀisko (bez tĀ™enĀ a mazĀnĀ) + ĀepovĀ loĀisko pro hĀ™idele strojĀ

1830 - solivar (pro zĀskĀvĀnĀ kuchyĀskĀ soli)

1832 – silniĀnĀ lokomotiva (= parnĀ vĀz)

1837 - regenerĀnĀ parnĀ stroj + hospodĀrnĀ soustava parnĀch strojĀ

1840 - umĀlĀ ohĀbĀnĀ dĀ™eva

1842 - nĀvrh atmosfĀrickĀ vĀleĀkovĀ drĀhy + novĀ typ lisu na vĀno

1843 - novĀ typ pluhu (bez tĀ™enĀ) + vĀtrnĀ mlĀn se svislou hĀ™idelĀ a vĀtrnĀm kolem + epicykloidnĀ mlĀcĀ mlĀn (tedy vyuĀĀ kruhovĀho pohybu), dĀky nĀmuĀ¾ bylo moĀĀnĀ mouku dlouhodobĀ uchovĀvat

- 1845 - pÅ™enosný optický polní telegraf (pro armádu)
- 1847 - perkusní granát
- 1850 - pneumatický stroj k dopravě vytěženého materiálu i osob z dolů
- 1851- mechanismus k pohonu paníh strojů lodí + nový typ dřevěné lafety
- 1854 - nový typ dvoukolového kabrioletu + prostředek k dlouhodobému konzervování dřeva (pro stavbu lodí) + lodní šroub otočný kolem svislé osy a plovák jako kormidlo
- 1856 - pÅ™ístroj u určení kvality dřeva (= graduátor) + lodní dřevěná lafeta ke zmírnění zpětného nárazu. K Resselovým nedatovaným vynálezům, které jsou mu také připisovány, patří: - atmosférický systém vedení síly
- pÅ™enosný mandl na prádlo
 - chemické palivo pro parní stroj
 - nový způsob výroby mýdla
- Takže tebe u nás si se mnou a Suchým a šlitrem můžete jen zapívat: „kukáté, to kukáté...“, co ten Ressel vymyslel.
- Knihu vydalo nakl. „Jonathan Livingston“ v roce 2016, další by snad měly následovat. Ti vyjmenovaní totiž rozhodně nebyli jediní. VÁCLAV VLK ST.